

آزمون ماتریس های پیش رونده ریون

دارای دو فرم ۱) ۶۰ سوال تصویری (۵ سری ۱۲ تایی) - ارزیابی توانایی های هوشی عمومی از ۵ تا ۶۵ سال یعنی هم بزرگسال هم کودکان

فرم اول یعنی ۶۰ تصویر برای سنین ۹-۱۸ سال بهترین بازدهی و کاربرد رو داره.

۳۶(۲) تصویره رنگی - این یکی جدید تره - روی افراد ۵ تا ۹ سال و افرادی که کم توانی ذهنی نیز دارند قابل کاربرده. *فرم اول در مورد کودکان و کم توانان ذهنی زیاد قابل کاربرد نبود. همین باعث تولید فرم دوم شد که تصاویر نیز رنگی و متناسب با سطح دشواری این دسته افراد بود.

فرم دوم

گروه سنی اصلی مورد کاربرد: ۵/۵ تا ۹/۵ سال

مواد مورد نیاز: مداد و پاسخنامه

زمان لازم برای اجرای آزمون ۳۰ دقیقه است. (فرم دو)

مدت زمان آزمون رو برای سنین ۷ به پایین از تصویر شماره ۵ و برای ۷ سال به بالا از تصویر شماره ۲ میگیریم.

در صورتی که ببینیم آزمودنی مون گیج میزنه باز براش توضیح میدیم دستورالعمل رو و از روی تصویر ۱ توضیح میدیم نه همونی که روش گیر کرده.

ما چک میکنیم ببینیم کودک ترتیب جواب دادن رو درست رعایت میکنه یا نه. (مثلا سوال ۳ و ۴ رو جابجا وارد نکنه)

*از تصویر شماره ۱۳ که سری B محسوب میشه یه استراحتی میدیم به بچه و تغییر الگوی سری B رو بهش اطلاع میدیم و همچنین زمان رو متوقف میکنیم.

*اگه زمان آزمون تموم بشه و هنوز تموم نکرده باشه ۳۶ تارو، ما تا همون تصویری که رسیده جواب بده پاسخ هارو ثبت میکنیم. اگه میبینیم با اشتیاق داره جواب میده ما آرامششو به هم نمیزنیم و اجازه میدیم تموم کنه ولی موقع نمره دادن تا همونجا که رسیده زmannش جواب بده حساب میکنیم. اگه زودتر هم تموم کنه فرقی نداره.

*آزمونگر نباید طوری بپرسه که پاسخ رو القا کنه.

*آزمون های ریون هوش کلی یا عامل G رو ارزیابی میکنه.

*هر پاسخ درست (۱) هر پاسخ غلط (۰)

*اگه برای یه سوال دوتا گزینه رو انتخاب کرده باشه، پاسخ سمت راستی رو انتخاب میکنیم (!)

*مشاهدات در طول آزمون رو یادداشت میکنیم.

نمره دهی به این صورت است که تعداد پاسخ های درست رو میشمیریم و در جدول مربوط به خود، رتبه درصدی معادل رو پیدا میکنیم و از آنجا معادل هوشبهر رو تخمین میزنیم.

*اگه نمره ای که گرفت در سن خودش رتبه درصدی ای معادل آن نبود، مثلا بیشتر از سن خودش و بالاتر از رتبه درصدی ۹۵ عمل کرده بود، در توضیحات این مورد رو گزارش میکنیم و پیشنهاد میکنیم از آزمون هوشی دیگری مثل وکسلر کودکان استفاده بشه.

آزمون هوش ریون فرم اول

مواد لازم: مداد و پاسخنامه

مدت لازم: ۴۵ دقیقه (ثبت زمان از تصویر شماره ۲ شروع میشود - در مواقع استراحت تایم گرفته نمیشود)

* اینجا نیز ما مسئولیم ترتیب ورود جواب ها رو چک کنیم و اشتباهی رو گوشزد کنیم بهش

از شروع سری C به بعد (تصویر ۲۵) به جای ۶ گزینه ۸ انتخاب داریم.

اگه تایمش نرسید، و همچنان مشتاق بود مثل نحوه اجرای فرم دو اجازه میدیم تموم کنه و تا جایی که تایمش رسیده بود، تصحیح میشه.

تفاوت فرم اول با فرم دوم در این نیز میباشد که در فرم اول ابتدا نمره خام سپس بهره هوشی و بعد رتبه درصدی محاسبه میشود اما در فرم دو جای رتبه درصدی و بهره هوشی عوض میشود. (در فرم اول، طبقه هوشی نیز تعریف میشود که ۷ طبقه وجود دارد)

در صورت اجرای گروهی => شرایط محیطی فراهم بشه / توضیحات شفاف و قابل فهم / برای هر ۱۰-۱۵ نفر یک ازمو نگر وجود داشته باشه.

*نمره ای که از آزمون ریون به دست می آید، در واقع بخشی از توانایی های شناختی فرد را میسنجد (هوش دیداری-فضایی) و اگر پایین تر از حدانتظار سن فرد باشد باید آزمون های مشابه دیداری-فضایی نیز گرفته شود. نمره بدست آمده از ریون قطعا نمره هوش فرد نیست. (هوش ریون برای این تهیه شده بود که عامل G را اندازه گیری کند)

*در صورت شک کردن آزمودنی در مورد گزینه ها باید از او پرسیم تا مطمئن شویم که او مطمئن انتخاب کرده.

*اگه برای یه سوال دوتا گزینه رو انتخاب کرده باشه، پاسخ سمت راستی رو انتخاب میکنیم (!)

*توضیحات نه کم نه زیاد، اون هم فقط روی تصویر شماره ۱

آزمون سنجش هوش کودکان آدمک گودیناف

*ترسیم برای سنجش کارکردهای هوشی اولین بار با ظهور رویکردهای روانسنجی مورد استفاده قرار گرفت. بینه - سیمون از پیشگامان استفاده از ترسیم بودند.

*دهه ۲۰ قرن بیست فلورانس گودیناف آزمون سنجش هوش کودکان زیر ۱۶ ابداع کرد.

آزمون به شکل مستقل و مکمل میتونه به کار بره.

*آناستازی روی موضوع کشیدن آدمک تحقیق کرده که نشون میده:

گرایش به کشیدن آدمک در همه طول دوره رشد کودکی و همه جاها و فرهنگ ها دیده میشه

هرچی بچه رشدیافته تر، نقاشیش از آدم کاملتر

-رشد توانایی های هوشی، حرکتی، body-image و رشد اجتماعی؛ این ها متغیرهایی هستند که کشیدن آدمک از میزان اینها تاثیر میگیره

گودیناف رشد ترسیم آدمک رو ۴ مرحله کرده

مرحله اول: خط خطی کردن (گلیفونیژ)

از سن ۲ تا ۳ سالگی - در همه کودکان هست تقریباً - کودک قادر نیست شکلاهی بسته مثل دایره مستطیل... اینا بکشن و تصویری که میکشن شبیه انسان نیست

مرحله تتارد (دگر دیسی)

از ۳ تا ۵ سالگی - ترسیم آدمک به شکل سر بزرگ با تنه کوچک - فقط میدونه که دست و پاها رو باید با خط صاف بکشتشون - جزییات صورت خیلی محدود

*تتارد: دگرگونی تکاملی تصویر آدم مثل دگر دیسی قورباغه نابالغ به بالغ

مرحله ۳: ترسیم تصویر انسان کامل - ۶ تا ۱۰ سالگی - رعایت ابعاد مختلف بدن - دارای سر و تنه و دست و پا و مو و چیزای ضروری صورت و لباس و شاید کیف و چیزای زینتی هستند (جنسیت آدمک هم معلوم میکنن با همین چیزای اضافی روی آدمک)

مرحله چهارم: مرحله نیمرخ - ۱۰ سالگی به بعد - سعی در اینه که آدمک هایی که میکشن رو به صورت پویا نشون بدن. جزییات و چیزای اضافه تری میکشن مثل عصا، عینک

*گودیناف: اونایی که کم توانی ذهنی دارند این ۴ مرحله رو درست و کامل طی کنند. هرچی بیشتر باشه این کم توانی، ترسیم ابتدایی تر

تحقیقاتی که پشتیبانی کرده از رشد ترسیم آدمکی:

- ۲ سالگی ترسیم مربوط به هماهنگی دست و CNS. یادگیری دخالت خیلی کمی داره. خطوط رندوم کشیده میشن و معمولاً ایده ای از ابعاد نقاشی و رعایت کردن حدود ندارند

- ۲ تا ۲/۵ سالگی، کودکان میگن که دارن بابا، داداش یا یه حیوون رو میکشن ولی اصلاً شبیه انسان نیست! یعنی طرحواره از انسان و حیوانات دارند ولی مهارت های فیزیکی شون به قدری کافی رشد نکرده

*۳ تا ۴ سالگی کودک فقط میتونه خطوط انحناهی و دورانی بکشه. خطوط راست (افقی یا عمودی) نمیتونن بکشن. به تدریج خط انحناهی بسته و سپس خطوط عمودی و افقی میتونن بکشن. (این مهارت های پیش نیاز برای ترسیم آدمک به حساب میاد)

- ۴ سالگی شکلاهی هندسی بسته مثل مثلث و بیضی (نامنظم) رسم میکنن و یه شکلاهی میکشن به اسم دهان و گوش و اسمشو میذارن آدمک!

پاها و دست هارو با خط افقی و صاف نشون میدن. تنه یا سر رو کلاً با دایره ممکنه نشون بدن که شاید حتی کل سر و تنه رو یه دایره بکشه

- ۵ سالگی به بعد کودکان فرق بین سرو تنه رو میفهمن و جداشون میکنن تو نقاشیشون. پاها رو از سینه دیگه نمیکشن از لگن میفهمن باید بکشن!

دست هارو هم از تنه یا سروتنه دایره ای امتداد میدن

- ۶ سالگی گردن رو هم متمایز میکنه و از سر و تنه جدا میکشنتش. دست و پا رو هم دوخطی میکشه. تعداد انگشتان هم تقریباً ۵ تایی میکشه.

کشیدن لباس خودشو نشون میده که به قصد معلوم کردن جنسیتش بوده.

- ۸ سالگی کف دست / بینی / چانه / گوش ها در آدمک نسبت ها و جزییات بهتر رعایت میشه

- ۱۰ سالگی کشیدن نیمرخ شروع میشه

- ۱۲ سالگی که سن شروع واقیت گرایي ترسیمی است، سعی میکنن واقعیت رو نشون بدن نه چیزی که ادراکشون از واقعیتیه. بنابراینبه وجود آمدن این زاویه دید و مسائل حولش ممکنه باعث شه اصلا نوجوون به خاطر اینکه رضایت نداره از دیدش آدمک نخواد بکشه

مدت زمان اجرای آزمون: ۱۵ دقیقه

نحوه اجرا: فردی یا گروهی

رده بندی سنی: ۳ تا ۱۵ سال (۱۳ در بعضی هنجار)

مواد مورد نیاز برای تهیه: یه مداد پاک کن و کاغذ

اگه سوال پرسید؛ فقط میگیریم هرچه دلت میخواد بکش فقط خوب بکش

درسته ارزشیابی کیفی نیست، ولی توضیحاتی رو اضافه میکنیم در صورت وجود

نظر خود کودک رو در مورد اثرش میپرسیم. مطمئن میشیم اون خطاهایی که ممکنه روی نمره اثر بذاره، ناخواسته نبوده باشه.

نمره گذاری آزمون:

خط خطی: ۰ / خطوط هدفمند و دارای شکل: ۱ / چند شکل هندسی (کامل یا ناقص که اینجا شفاف سازی باید بشه که این شکلاي جدا هر کدوم به آدمه نمره ۱ میگیره ولی اگه اون شکلاي جدا رو اجزای بدن یه آدمک بدونه، نقاشیش میره تو گروه B

*آزمونگر نباید پاسخ خاصی رو القا کنه. فقط توضیح میخوایم.

گروه B

۵۱ آیتم برای ترسیم آدمک: (به بود و نبود آیتم ها نمره ۱ و ۰ داده میشه)

۱ - سر: خط بسته و در بالای تصویر

۲ - پا: هر تعریف یک خطی/دوخطی ؛ پا حتما باید دوتا باشه! اگه از بغل میکشه یه پا میکشه که اوکیه

اگه سه تا پا بکشه نمره نمیگیره. اگه فقط دامن بکشه زیرش پا نباشد نمره نمیگیره (سوالم میکنیم ازش که شفاف سازی بشه)

۳ - دست حتما دو عدد ؛ اگه از نیمرخ یکی هم قبول. اگه فقط انگشت هارو کشیده باشه بدون بازو، نمره نمیگیره.

در آخر نمرات رو جمع میزنیم و نمره خام بدست میاد. بعد از جدول تبدیل نمره خام به سن عقلی، تخمین میزنیم. مثلا نمره خام ۱۷ میشه ۷ سال و ۳ ماه (سن عقلی به سال و ماهه)

حالا برای بهره هوشی: سن عقلی تقسیم بر سن تقویمی ضربدر ۱۰۰ = عدد IQ

*سن آزمودنی به ماه و سال / راست دست یا چپ دستی / تحصیلات / مشکلات جسمی یا کم توانی

*آزمونگر مشاهدات خودشو ثبت کنه تا بتونه تو تفسیر کمک بگیره ازش

آزمون حافظه دیداری آندره ری

ترسیم (تصاویر هندسی) برای سنجش کارکردهای هوشی (حافظه) اولین بار با ظهور رویکردهای روانسنجی مورد استفاده قرار گرفت - مقارن با تولید آزمون هوش توسط بینه - سیمون

کسانی چون بندر، بنتون و وکسلر برای تعیین هوش حافظه و آسیب های مغزی از ترسیم استفاده کردند (در روانسنجی).

آندره ری (۱۹۴۲) آزمون تصاویر هندسی در هم رو برای سنجش فعالیت ادراکی و حافظه دیداری ابداع کرد.

چون اون موقع روش های سنجش حافظه متداول، نارسا بودند، میگفت باید سطح پایه آزمودنی معلوم باشه. و استفاده از روش دومرحله ای رو پیشنهاد داد و یک مرحله ای بودن ترسیم رو رد کرد.

مرحله ۱) دریافت ادراک یعنی کپی کردن

مرحله ۲) بیان ادراک یعنی از حفظ کشیدن

آزمون دو کارت A, B داره.

کارت A 18 جز ادراکی برای سنین ۷ به بالا داره (جوان و بزرگسال) / کارت B 11 جز هندسی داره و برای کودکان سن ۴ تا ۸ و همچنین برای کم توانان ذهنی مورد استفاده است.

هر دو کارت در دو مرحله انجام میشه

کپی کردن یعنی ترسیم تصویر از مدل / مرحله دوم که بازسازی باشه، یعنی ترسیم تصویر از حافظه => بین دو مرحله ۳ دقیقه تایم استراحت داریم

ارزیابی هدف دو مرحله:

مرحله ۱) توان رشد ترسیمی و ساختیابی / مرحله ۲) سطح کارکرد حافظه دیداری (با توجه به کمیت و کیفیت ترسیم)

مدت زمان آزمون: مرحله اول ۵ تا ۱۵ دقیقه (متغیر میتونه باشه)

مواد لازم: جعبه مداد رنگی و کاغذ طراحی (خطکش یا پاک کن نمیدیم بهش)

کارت رو طوری جلوش میذاریم که صلیب سمت چپ و لوزی سمت راست و نوکش به سمت پایین باشه

همزمان با رسم کردن آزمودنی ما هم در کنارشیم و تعویض مداد رنگی هارو بهش پیشنهاد میکنیم: هدفمون هم اینه که بفهمیم الگوی آزمودنی برای ترسیم این اجزا چیه (از جز به کل، کل به جز، مخلوط، هیچ کدام)

با اتمام مرحله ۱ و اعلام خود آزمودنی بهش استراحت میدیم.

مرحله دو که شروع میشه ممکنه بهونه بیارن و بگن ما هیچی یادمون نیست و اینا => ترغیبش میکنیم انگیزه میدیم و میگیم بکش هرچی یادت مونده بکش.

اینجا هم پیشنهاد تعویض رنگ میدیم بهش.

مدت زمان اجرای مرحله دو رو اندازه میگیریم چون زمان خاصی مدنظر نیست.

حالا موقع ارزیابی، برای مرحله اول، کارت اصلی رو میذاریم جلوش و چیزی که کشیده رو هم مقایسه میکنیم باهاش. ازش نظر میخوایم تا شفاف سازی بشه خطاهاش یعنی خطاهاش ناخواسته نباشه و به بخشی از ادراکش (دریافت ادراکی) برگرده اگه خطایی هست. مطمئن میشیم به خاطر عوامل مزاحمی نبوده باشه. مثل آزمون هوشی گودیناف میتونیم یه برگه دیگه بهش بدیم بگیم دوباره رو این بکش ولی فقط واسه اینه که مطمئن بشیم خطای ادراکی نداشته و متوجه اشتباهش میشه.

حتما مشاهدات خودمون رو ثبت میکنیم.

برای نمره گذاری:

وضعیت اول

اگه جز درست ترسیم شده باشه: اگه در جای مناسبی ترسیم شده باشه ۲ نمره اگه در غیرجای خود، ۱ نمره

وضعیت دوم

اگه ناقص ولی قابل تشخیص کشیده باشه ۱) اگه در جای درست کشیده ۱ نمره و غیرجای درست ۰/۵ نمره

وضعیت سوم

اجزا غیر قابل تشخیص اند: ۰

نمره خام (۰ تا ۳۶) بعد به جدول مراجع میکنیم. نمره خام رو منهای میانگین سنی آزمودنی و بعد تقسیم بر انحراف از معیار اون سن میکنیم تا نمره Z رو بدست بیاریم. (تا ببینیم چقدر از نرم و میانگین فاصله داره)

در انتها میتونیم نمره دو مرحله رو مقایسه کنیم باهم:

اگه نمره آزمودنی در مرحله اول نزدیک به نرم سن خودش باشه و رتبه درصدی هم مطابق با گروه سنی باشه، در توان ساخت یا ادراک بهنجار مشکلی نداره. (حرکتی-ترسیمی)

اگه نمره مرحله دومش مثل مرحله اولش خوب نباشه (که طبیعی هست ولی زیاد در جهت منفی نباشه)، مشکل در حافظه هست ولی اگه برعکس باشه یعنی نمره مرحله دو بهتر از مرحله یک باشه پدیده ایه در نوع خودش که بهش میگیم یادگیری نهفته.

زمان اجرای دو مرحله رو هم مقایسه کنیم، و کیفیت و سرعت آزمودنی رو مقایسه میکنیم.

*ترسیم فقط به حافظه بستگی نداره، بلکه به تجربه های قبلی (آشنایی قبلی با اشکال هندسی)، نارسایی های تکاملی و رشدی (تاخیر در هماهنگی های حسی و حرکتی، تاخیر در بازیابی اطلاعات و سایر کم توانی های ذهنی) نیز مربوط است.

حالت های غیرمتعارف در ترسیم

- در هم و نامتناسب: مشکلات حرکتی / کم توانی ذهنی / مشکلات ادراک دیداری
- خیلی کوچک یا بزرگ: کوچک کشی ها خودکم بینی یا سایر مشکلات خلقی یا شخصیتی / بزرگ کشی ها شاید به خاطر سلوک یا ضد اجتماعی ...
- مدت ترسیم خیلی کوتاه یا طولانی: مشکلات توجهی مثل بیش فعالی و برعکس کم توانی ذهنی / مشکلات خلقی مثل افسردگی

شخصیت های وسواسی یا کمال گرا / سطوح هوشی بالاتر به قصد تجلی مهارت هاشون.

ریخت شناسی ترسیم (همکار آندره ری به نام استریت) در ۷ دسته طبقه بندی کرد

(۱) با مستطیل بزرگ شروع میکنه و سایر اجزا رو حول اون میکشه (اکثر بهنجارا)

- (۲) از اجزای جانبی شروع میکنه مثل صلیب
 - (۳) نه از مستطیل شروع کرده نه از اجزای جانبی، بلکه از جز جز شروع میکنه و کم کم کامل میکنه.
 - (۴) تصویر رو به شکل پازل دیدن و قطعات این پازل رو کنار هم ترسیم (بیشتر در کودکان)
 - (۵) بی نظم و مبهم و بدون الگوی ترسیمی (معمولا زیر ۸ ساله ها)
 - (۶) آشنابرداری تصویر مثلا به شکل خانه دیدن و ادامه دادن به ترسیم اجزای دیگر (زیر ۶ ساله ها و یا کم توانان ذهنی)
 - (۷) خط و خطی و بی معنی (در بزرگسالان!)
- اون پیشنهاد تعویض مداد رنگی واسه همین ریخت شناسی دقیق تره.

نحوه اجرای کارت B

گروه سنی: ۴ تا ۸ سال

مدت زمان: ۵ - ۲۵ دقیقه

هدف: ارزیابی حافظه دیداری و ادراکی

مراحل مشابه مراحل کارت A

در مورد مرحله دوم پیشنهاد میشه برای کودکان زیر ۷ سال اجرا نشه (فقط مرحله ۱ رو داریم)

مواد: برگه طراحی، مداد رنگی

طوری قرار میدیم جلوش که دایره در سمت چپ آزمودنی به سمت بالا و مربع در قسمت پایین قرار بگیره.

با تموم شدن هر جز پیشنهاد تعویض رنگ

۳ دقیقه تایم استراحت بین دو مرحله

حتما مشاهدات خودمون رو ثبت میکنیم

کارت B از ۱۱ جز تشکیل شده و اجزایی دارد که از خود شکل پیداست.

نمره گذاری متفاوت است در اینجا حتما برای هر جز باید دستور العمل مربوطه را رعایت کنیم.

برای هر جز ۱ نمره در نظر داریم / اگه جز قابل تشخیص باشه ولی ناقص باشه ۰/۵ نمره. (دایره ها)

اگه + ها زیاد مشخص نباشند باز هم ۰/۵ نمره / اندازه ۴ شکل اصلی و بین اجزا و ۴ شکل اصلی (مستطیل، مربع و ...) باید رعایت شده باشه (مجموعا به هرکدوم ۱ نمره) / نسبت تداخل اشیا در هم باید رعایت شده باشه (برای هرکدوم ۲ نمره) / وضعیت اجزای فرعی و جای مناسب آنها (مثل علامت مساوی) برای هرکدام ۰/۵ نمره

مجموعا ۳۱ نمره خام است

برای مرحله ۱ و ۲ با توجه به نمره خام و سن آزمودنی رتبه درصدی شو معلوم میکنیم.